

Titulació	Tipus	Curs
Història	OB	2

Professor/a de contacte

Nom: Adoracion Moreno Martinez

Correu electrònic: doris.moreno@uab.cat

Equip docent

Montserrat Jiménez Sureda

Fatma Sinem Eryilmaz Unsal

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

Coneixements generals d'història moderna.

Objectius

1.- Un recorregut general sobre els principals esdeveniments i processos de canvi i continuïtat del segle XVI, amb diversos enfocaments temàtics (social, polític, econòmic, religiós, de gènere, cultural, ideològic).

2.- Iniciació a la teoria i metodologia de la història moderna.

Competències

- Avaluar críticament les fonts i els models teòrics per analitzar les diverses etapes històriques.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Dominar els conceptes bàsics diacrònics i temàtics propis de la ciència històrica.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.

- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'indole social, científica o ètica
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultats d'aprenentatge

1. Aprendre de manera autònoma.
2. Comunicar-se tant oralment com per escrit en l'idioma propi o en una tercera llengua utilitzant la terminologia i les tècniques pròpies de la historiografia.
3. Descriure amb precisió l'objecte artístic amb el llenguatge propi de la crítica d'art.
4. Desenvolupar la capacitat d'anàlisi i síntesi històrica.
5. Explicar els processos històrics més rellevants de l'Època Moderna.
6. Identificar i analitzar les tensions econòmiques, socials i polítiques que marquen el pas de l'edat mitjana a l'època moderna
7. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística.
8. Organitzar i planificar la cerca d'informació històrica.
9. Relacionar els elements i els factors que intervenen en el desenvolupament dels processos històrics.
10. Treballar en equip respectant tots els punts de vista.
11. Utilitzar els recursos informàtics propis de l'àmbit d'estudi de la història.
12. Valorar l'enfocament de les diferents branques de la recerca històrica que estudien l'Època Moderna

Continguts

En tots els temes a tractar el professorat serà sensible als aspectes relacionats amb la perspectiva de gènere i la diversitat cultural:

1. La crisi baixmedieval i el naixement del món modern
2. Els fonaments moderns de la cultura occidental
3. Els inicis de l'Europa confessional
4. Aliances, oposicions i conflictes: Europa i el Món, 1494-1609.
5. La dinàmica social i econòmica

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques	45	1,8	1, 2, 3, 4, 7, 8, 10, 11
Exercicis pautats d'aprenentatge	15	0,6	1, 5, 6, 8, 11, 12
Tipus: Supervisades			
Seminaris, pràctiques i exposicions a l'aula	10	0,4	2, 3, 4, 5, 7, 10
Tutories	10	0,4	1, 4, 7, 8, 11

Tipus: Autònomes

Estudi personal	25	1	1, 4, 5, 6, 7, 8, 11, 12
Recerca i lectura bibliogràfica. Preparació i redacció de treballs.	34	1,36	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12

Assistència a classes teòriques dirigides pel professorat.

Assistència activa a sessions de seminaris i pràctiques dirigides pels professorat.

Lectura comprensiva de textos.

Realització de ressenyes, treballs i comentaris analítics.

Visualització de documentals recomanats

Preparació de presentacions orals.

Estudi personal.

És altament recomanable la consulta dels següents recursos per a l'elaboració dels treballs acadèmics:

- Hernández, Bernat, [Escriure història a la Universitat](#), Universitat Autònoma de Barcelona, 2020 (online, català)

- [Com citar i elaborar una bibliografia](#)

- [Argumenta. Competències lingüístiques i comunicatives en l'àmbit acadèmic](#)

- [Guia pràctica \(català\)](#)

- [Guía práctica \(español\)](#)

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè els alumnes completin les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen oral o escrit 1	20%	1,5	0,06	1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12
Examen oral o escrit 2	20%	1,5	0,06	1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12
Examen oral o escrit 3	20%	1,5	0,06	1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12
Participació (tallers pràctics, assistència planificada a conferències o exposicions, intervencions a classe, assistència a tutories programades, etc.)	10%	4,5	0,18	1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12

Treballs de curs	30%	2	0,08	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12
------------------	-----	---	------	---

AVALUACIÓ CONTINUA

1. Mòdul treballs: 30% (treballs individuals o grupals, escrits /orals))

2. Mòdul examens (assaig, comentari, test, etc.)

Examen 1: 20%

Examen 2: 20%

Examen 3: 20%

3. Mòdul participació (tallers pràctics, assistència planificada a conferències o exposicions, intervencions en classe, assistència tutories programades, etc.): 10%

Es valoraran els coneixements adquirits, el domini dels conceptes i el vocabulari propis de la disciplina i de la matèria estudiada, la maduresa, l'estructura i la correcció formal dels textos redactats en exàmens, exercicis pràctics i treballs; en el cas de presentacions orals: la fluïdesa del discurs, la seva adequació al tema presentat, l'estructura de la presentació, els materials utilitzats, la utilització correcta del temps, etc.

Les activitats d'avaluació s'hauran de lliurar en els terminis establerts. Les dates de realització de les proves a l'aula i de lliurament de treballs seran comunicades a l'alumnat amb antelació suficient. En el moment de realització / lliurament de cada activitat avaluativa, el professorat informará (Moodle, SIA) del procediment i data de revisió de les qualificacions.

Les pràctiques de classe no requereixen una programació o avís previ de realització. Les pràctiques no realitzades per manca d'assistència de l'alumnat no poden recuperar-se.

L'estudiant que no s'hagi presentat a un mínim de proves d'avaluació que comportin el 30% de la nota final del curs serà qualificat amb un *No Avaluable*, i no podrà presentar-se a la recuperació.

Qualsevol tasca avaluativa no feta o nolliurada serà qualificada com a 0 per a propòsits de càlcul de la ponderació.

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

Cal haver estat avaluat en un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de 2/3 parts de la qualificació total i haver obtingut una nota mínima de 3,5 en l'avaluació continua per participar en la recuperació.

AVALUACIÓ ÚNICA

L'alumnat que opti per l'avaluació única haurà de demostrar haver adquirit les mateixes competències que l'alumnat que ha optat per l'avaluació continuada. Els/les estudiants que s'hagin aollit a l'avaluació única hauràn de presentar-se en el dia fixat per a fer entrega dels treballs i exercicis demanats (ponderació de l'avaluació 40%) per el/la professor/a i realitzar les proves escrites (ponderació de l'avaluació 60%).

Es valoraran els coneixements adquirits, el domini dels conceptes i el vocabulari propis de la disciplina i de la matèria estudiada, la maduresa, l'estructura i la correcció formal dels textos redactats en exàmens, exercicis pràctics i treballs; en el cas de presentacions orals: la fluïdesa del discurs, la seva adequació al tema presentat, l'estructura de la presentació, els materials utilitzats, la utilització correcta del temps, etc.

En el moment de realització/lliurament de les evidències de l'avaluació única, el professorat informará (Moodle, SIA) del procediment i data de revisió de les qualificacions.

L'alumne que no presenti indicis avaluatius suficients (menys del 30% de la nota final) serà qualificat amb un *No Avaluable*, i no podrà presentar-se a la recuperació.

Qualsevol tasca avaluativa no feta o no lliurada serà qualificada com a 0 per a propòsits de càlcul de la ponderació.

Els/les estudiants que hagin triat l'avaluació única han d'haver presentat totes les evidències d'avaluació previstes i haver tret un mínim de 3,5 per poder presentar-se a la recuperació.

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

RECUPERACIÓ

Per participar a la recuperació l'alumnat ha d'haver estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de 2/3 parts de la qualificació total (AVALUACIÓ CONTINUA) o bé lliurar totes les proves previstes (AVALUACIÓ ÚNICA).

Per participar a la recuperació l'alumnat ha d'haver obtingut a l'avaluació continuada / avaluació única com a mínim un 3,5.

La recuperació se celebrarà en les dates oficials establertes per la Facultat, un cop acabat el període lectiu al final del semestre i consistirà en un examen global del total de la matèria estudiada en aquesta assignatura.

Es valoraran els coneixements adquirits, el domini dels conceptes i el vocabulari propis de la disciplina i de la matèria estudiada, la maduresa, l'estructura i la correcció formal dels textos redactats en exàmens, exercicis pràctics i treballs; en el cas de presentacions orals: la fluïdesa del discurs, la seva adequació al tema presentat, l'estructura de la presentació, els materials utilitzats, la utilització correcta del temps, etc.

No es podrà plantejar la recuperació com un mitjà de millorar la qualificació de l'alumnat que ja hagués aprovat l'assignatura en el procés normal d'avaluació continuada. La nota màxima que es podrà obtenir en la recuperació (i per tant, de l'assignatura) és de 5,0 (Aprovat).

**** Els estudiants Erasmus que demanin avançar un examen han de presentar al professor/a un document escrit de la seva universitat d'origen que justifiqui la seva sol·licitud.**

**** En cas que les proves no es puguin fer presencialment s'adaptarà el seu format (mantenint-ne la ponderació) a les possibilitats que ofereixen les eines virtuals de la UAB. Els deures, activitats i participació a classe es realitzaran a través de fòrums, wikis i/o discussions d'exercicis a través de Moodle, Teams, etc. El professorat vetllarà perquè l'estudiant hi pugui accedir o li oferirà mitjans alternatius, que estiguin al seu abast.**

ÚS DE LA IA

Aquesta assignatura permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) exclusivament en tasques de cerca bibliogràfica o cerca d'informació, correcció de textos o traduccions. Es poden contemplar altres situacions, sempre amb el vistiplau del professor/a.

L'estudiant ha de (i) identificar les parts que han estat generades amb IA; (ii) especificar les eines utilitzades; i (iii) incloure una reflexió crítica sobre com aquestes eines han influït en el procés i el resultat final de l'activitat.

La no transparència de l'ús de la IA en aquesta activitat avaluable es considerarà falta d'honestetat acadèmica i comporta que l'activitat s'avalui amb un 0 i no es pugui recuperar, o sancions majors en casos de gravetat.

Bibliografía

Manuales generals

BENNASSAR, B. (coord.), *Historia Moderna*, Madrid, Akal, 2005, 5ª edic.

BETRÁN MOYA, José Luis; MORENO MARTÍNEZ, Doris, *Historia de la Humanidad*, (vol. 22, Renacimiento). Madrid, Arlanza Editores, 2001.

BONNEY, Richard, *The European Dynastic States, 1494-1660*, Oxford, Oxford U.P., 1991.

BRADY, Thomas A.; OBERMAN, Heiko A. Jr.; TRACY, James D. (eds.), *Handbook of European History, 1400-1600. Late Middle Ages, Renaissance and Reformation*, Leiden-Nova York-Colònia, E. J. Brill, 2 vols. 1994.

FLORISTÁN IMIZCOZ, Alfredo (coord.), *Historia Moderna Universal*, Ariel, Barcelona, 2005.

GREENGRASS, Mark, *La destrucción de la Cristiandad. Europa, 1517-1648*, Barcelona, Pasado y Presente, 2015.

HINRICHS, Ernst, *Introducción a la historia de la edad moderna*, Madrid, Akal, 2001.

MARTÍNEZ SHAW, Carlos, i ALFONSO MOLA, Marina, *Historia Moderna. Europa, África, Asia y América*, Madrid, UNED, 2015 ([on line](#)).

RIBOT, Luis, *La Edad Moderna (siglos XV-XVIII)*, Ed. Marcial Pons, Madrid, 2022.

Manuales específics

BARDET, Jean Pierre; DUPÂQUIER, Jacques, *Historia de las poblaciones de Europa. Volumen I, De los orígenes a las premisas de la revolución demográfica*, Madrid, Síntesis, 2001.

BURKE, Peter, *El Renacimiento*, Barcelona, Crítica, 1993.

CAMERON, Euan (ed.), *El siglo XVI*, Barcelona, Crítica, 2006.

CANDAU CHACÓN, María Luisa, *La religiosidad en la Edad Moderna*, Madrid, Síntesis, 2020.

ELLIOTT, J. H., *Europa dividida, 1559-1598*, Siglo XXI, Madrid, 1973 (reed. 2015; també en e-book)

ELTON, G. R., *La Europa de la Reforma, 1520-1559*, Siglo XXI, Madrid, 1974 (reed. 2016; també en e-book).

ESPINO LÓPEZ, Antonio; MARTÍ ESCAYOL, Maria Antònia; eds.: *Manual d'història moderna universal*, Universitat Autònoma de Barcelona, Bellaterra, 2012.

HALE, John, *La civilización del Renacimiento en Europa, 1450-1620*, Barcelona, Crítica, 1996.

HERZOG, Tamar. *Fronteras de posesión. España y Portugal en Europa y las Américas*, Fondo de Cultura Económica, Red Columnaria, 2018.

HORTAL, José Eloy, *Las ideas políticas y sociales en la Edad Moderna*, Síntesis, Madrid, 2016.

HSIA, R. Po Chia, *El mundo de la renovación católica, 1540-1770*, Madrid, Akal, 2010.

KAMEN, Henry, *La sociedad europea, 1500-1700*, Madrid, Alianza, 1986.

LUTZ, Heinrich, *Reforma y contrarreforma, Europa entre 1520 y 1648*, Madrid, Alianza, 2009.

MACKENNEY, Richard, *La Europa del siglo XVI, expansión y conflicto*, Madrid, Akal, 1996.

PÉREZ HERRERO, Pedro, *América Latina y el colonialismo europeo (siglos XVI-XVIII)*, Madrid, Síntesis, 1992.

RHENHEIMER, Martin, *Pobres, mendigos y vagabundos. La supervivencia en la necesidad, 1450-1850*, Madrid, Siglo XXI, 2009.

SCHULTZ, Helga, *Historia económica de Europa, 1500-1800. Artesanos, mercaderes y banqueros*, Madrid, Siglo XXI, 2001.

WELCH, Evelyn S., *De compras en el Renacimiento. Culturas del consumo en Italia, 1400-1600*, València, Universitat de València, 2009.

YUN CASALILLA, Bartolomé, *Los imperios ibéricos y la globalización de Europa (siglos XV al XVII)*, Barcelona, Galaxia Gutenberg, 2019.

Atles històrics i diccionaris

BLACK, Jeremy, *Akal atlas ilustrado. Del Renacimiento a la revolución, 1492-1792*, Madrid, Akal, 2003.

ESPINO LÓPEZ, Antonio, *Atlas histórico del colonialismo*, Madrid, Síntesis, 2010.

KINDER, Hermann; HILGEMANN, Werner, *Atlas histórico mundial. De los orígenes a nuestros días*, Madrid, Akal, 2007, 22ª edició, corregida i ampliada.

LÓPEZ-DAVALILLO LARREA, Julio, *Atlas histórico de Europa. Desde el Paleolítico hasta el siglo XX*, Madrid, Síntesis, 2001.

LUCENA SALMORAL, Manuel, *Atlas histórico de Latinoamérica*, Madrid, Síntesis, 2005.

Bibliografia amb atenció particular a la perspectiva de gènere,

ANDERSON, B.S.; ZINSSER, J.P., *Historia de las mujeres, una historia propia*, Barcelona, Crítica, 1992, 2 vol.

BOCK, Gisela, "La historia de las mujeres y la historia de género, Aspectos de un debate internacional", *Historia Social*, 9 (1991), p. 55-77.

BOCK, Gisela, *La mujer en la historia de Europa*, Barcelona, Crítica, 2001.

BURKE, Jill, *Cómo ser mujer en el Renacimiento: mujeres, poder y el nacimiento del mito de la belleza*, Barcelona, Crítica, 2024.

CAGNOLATI, Antonella, *La costilla de Adán: mujeres, educación y escritura en el Renacimiento*, Sevilla, Arcibal Editores, 2016.

DUBY, Georges; PERROT, Michelle (dirs), *Historia de las mujeres en Occidente. Del Renacimiento a la Edad Moderna*, Madrid, Taurus, 1993, vol. 3.

JIMÉNEZ SUREDA, Montserrat, *Manual d'història de la dona*, Bellaterra, Universitat Autònoma de Barcelona, 2021.

MORANT, Isabel (dir.), *Historia de las mujeres en España y América Latina. El mundo moderno*, Madrid, Cátedra, 2006, vol. 2.

Enllaços web (selecció mínima)

<http://www.artehistoria.com/historia/> (Protagonistas de la Historia, contextos, personajes, galería, vida cotidiana, batallas, vídeos).

<http://goo.gl/zD8UO> (Recursos d'història moderna a Internet, útils per a ensenyar i aprendre).

<http://goo.gl/6fpO> (Internet Modern History Sourcebook).

<https://www.reforc.com> (Reformation Research Consortium; activitats acadèmiques organitzades sobre la Reforma protestant i el seu temps)

<http://hmoderna.cchs.csic.es/webfehm/> (Web de la Fundación Española de Historia Moderna, publica notícies sobre activitats i publicacions relatives a aquesta època)

<http://revistes.uab.cat/manuscrits> (Web de la revista sobre història moderna del Departament d'Història Moderna i Contemporània de la UAB)

Programari

Cap.

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre de 2025. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través d'aquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(PAUL) Pràctiques d'aula	1	Espanyol	segon quadrimestre	matí-mixt
(PAUL) Pràctiques d'aula	2	Català	segon quadrimestre	matí-mixt
(PAUL) Pràctiques d'aula	3	Català/Espanyol	segon quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	1	Espanyol	segon quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	2	Català	segon quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	3	Català/Espanyol	segon quadrimestre	matí-mixt